

**Доповідь ректора С.М. Степаненка
«Звіт про роботу в 2017 році»
на конференції трудового колективу ОДЕКУ**

Шановні колеги!

Аналізуючи роботу колективу університету, його керівних органів (ректорату, Вченої ради, Методичної та Науково-технічної рад, деканатів, кафедр, адміністративних підрозділів) в 2017 році, по-перше, зверну Вашу увагу на розповсюджений електронною мережею університету мій письмовий 54-сторінковий звіт, тому я не буду зупинятися на тому, що увійшло до цього звіту.

Спочатку я хотів би дуже стисло звернути Вашу увагу на ті здобутки, які ми всі разом вибороли у 2017 році своєю працею, але за повсякденною роботою ці здобутки затьмарюються наступними і наступними проблемами. А нам є чим пишатися. Почну, традиційно, з навчальної роботи.

У 2017 році проведена величезна робота по переліцензуванню всіх видів освітньої діяльності за переліком 2015 року. Отримана нова ліцензія МОН України від 05.07.2017 року, яка в т.ч. включає право на підготовку докторів філософії з 8 спеціальностей. Аналогічна процедура з отриманням ліцензії за переліком 2015 року проведена для всіх спеціальностей відокремлених структурних підрозділів університету – ХерсГМТ ОДЕКУ, ХаркГМТ ОДЕКУ, ОККТ ОДЕКУ.

Також проведена переакредитація всіх спеціальностей за переліком 2015 року освітніх ступенів бакалавра і магістра. Отримані нові сертифікати з 7 спеціальностей ступеня бакалавра та 9 спеціальностей ступеня магістра. Аналогічна процедура пере акредитації проведена для всіх спеціальностей структурного підрозділу – ОККТ ОДЕКУ.

Розроблені та впроваджені навчальні плани до всіх освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів (240 та 180 кредитів) та освітньо-професійних і освітньо-наукових програм підготовки магістрів (90 та 120 кредитів, відповідно).

Вперше проведено ректорський контроль для студентів заочної форми навчання, що є першим кроком з підвищення вимог до якості підготовки за цією формою навчання.

В тестовому режимі в осінньому семестрі запрацювала автоматизована система управління навчальним процесом на факультеті комп'ютерних наук. В цьому році будемо докладати зусиль, щоб вона запрацювала у всіх деканатах та кафедрах.

З травня 2017 року за рішенням Національного агентства України з питань державної служби ОДЕКУ увійшов до переліку уповноважених закладів вищої освіти України, які отримали право на проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою.

Це суттєво розширило перелік платних освітніх послуг, що надаються університетом (кафедра українознавства та соціальних наук), та значну прибавку до доходів, які були отримані за освітні послуги у 2017 р. (майже 145 тис. грн)

Перейдемо до досягнень у науковій роботі. Проректор з наукової роботи Тучковенко Ю.С. нещодавно розіслав електронною мережею університету свій звіт за підсумками наукової роботи у 2017 році, тому зупинюся тільки на деяких пунктах.

На виконання науково-дослідних робіт за загальним фондом НДЧ, які фінансуються МОН України на конкурсній основі, університетом було залучено 3,48 млн. грн., що значно вище ніж в багатьох інших ВНЗ м.Одеси та України.

Розпочато виконання міжнародного проекту за програмою ЄС HORIZON-2020 «Підготовча фаза для паневропейської дослідницької інфраструктури DANUBIUS - RI «Міжнародний центр перспективних досліджень річка – дельта – море (DANUBIUS-PP)», який у подальшому надає можливість Україні увійти до цієї дослідницької структури із запланованим бюджетом на створення до 2022 року 222 млн. євро.

Цей проект, який було розпочато за ініціативою університету, виконується під патронатом МОН України. У вересні 2018 р. відбудуться збори новоствореного органу проекту – Ради урядових представників, яка буде сприяти підписанню угоди країнами – потенційними учасниками Всеєвропейської дослідницької інфраструктури DANUBIUS – RI. В зборах будуть приймати участь представники МОН України.

Університет відіграє провідну роль в реалізації завдань «Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 рр.», що дозволяє щорічно залучати сотні тисяч гривень на виконання госпдоговірних робіт і таким чином комерціалізувати створену науково-технічну продукцію за відповідною тематикою.

У листопаді 2017 р. університет увійшов до числа 100 ВНЗ України, яким МОН України було надано доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science.

Науково-експертним центром моніторингу та досліджень навколишнього середовища у складі НДЧ отримано сертифікат про відповідність системи вимірювань вимогам ДСТУ ISO 10012: 2005 для проведення екологічного моніторингу. Це створює перспективи для збільшення обсягів коштів, залучених університетом на виконання госпдоговірних робіт, пов'язаних з виконанням моніторингу навколишнього середовища.

За минулий рік співробітниками університету захищено 6 кандидатських дисертацій. 141 співробітник університету прийняв участь та виступили з доповідями на міжнародних конференціях, симпозиумах, семінарах. Надруковано 16 наукових монографій, 452 статті у наукових виданнях, в т.ч. 78 статей – у зарубіжних наукових виданнях.

Важливим показником рівня наукової роботи є активність у проведенні конференцій, наукових семінарів, олімпіад тощо. Тому, зверну Вашу увагу на ту кількість та рівень організованих працівниками університету заходів.

По-перше, це звісно організація і проведення на базі університету у березні 2017 р. I-го Всеукраїнського гідрометеорологічного з'їзду. В роботі з'їзду взяли участь 157 делегатів, які представляли Управління гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) Міністерства внутрішніх справ України, Український гідрометеорологічний інститут ДСНС та НАН України, Український гідрометеорологічний центр, гідрометеорологічну службу Збройних Сил України, регіональні та обласні центри з гідрометеорології, науково-дослідні інститути НАН та ДСНС України, вищі навчальні заклади України та інші фахівці у галузі гідрометеорології та суміжних областях науки та практики.

За рішенням з'їзду була створена Всеукраїнська громадська неурядова організація «Українське метеорологічне та гідрологічне товариство», метою якої є всебічне сприяння розвитку гідрометеорологічної практики і науки, пропаганда їх досягнень та ролі у суспільстві, розширення інформованості населення про дослідження в галузі гідрометеорології, а також суміжних напрямків науки, техніки, виробництва та громадського життя.

На базі університету також були проведені:

- силами кафедр менеджменту природоохоронної діяльності та економіки природокористування - міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях молодих науковців»;
- силами кафедри вищої та прикладної математики - міжнародна конференція «Quantum Systems in Chemistry, Physics and Mathematics»;
- силами наукового товариства студентів та молодих вчених університету - I Всеукраїнський пленер з питань природничих наук
- міжнародний науковий семінар Центру Фізики довкілля і кафедри загальної та теоретичної фізики за участю представників Laboratory Connection Services (LCS Laboratory Inc., м. Лондон) «Технології контролю екологічної безпеки людини в приміщеннях (домівках та офісах)»;
- Міжнародний науковий семінар «Оцінка ризиків розливів вуглеводнів» та «Моделювання якості води та інтерпорівняння/ валідація»;
- Міжнародний симпозіум-вебінар: «Реформування вищої освіти: виклики та рішення, нові науково-освітні парадигми, концепції та технології»;
- Науково-практична конференція за результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з гідрометеорології;
- 2-й тур Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Загальна екологія»;
- Студентська наукова конференція ОДЕКУ;
- Наукова конференція молодих вчених ОДЕКУ;
- Зимова екологічна школа для школярів зі змін клімату.

І мабуть я ще не все перерахував, вибачте, якщо когось не згадав.

Університет може пишатися досягненнями студентів та молодих вчених, їх нагородами, здобутими у 2017 році. Так:

- **6 студентів** університету стали переможцями Всеукраїнської студентської олімпіади і **5 студентів** – переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук;
- **команда студентів ФКН** здобула Диплом I ступеню у II турі Всеукраїнської Олімпіади з дисципліни «Програмування та управління IT-проектами», травень 2017 р., КНУ ім. Тараса Шевченка.
Крім того, команда нагороджена грамотами у 6 номінаціях, а саме: «Найкраща презентація проекту», «Найкраща мультимедіа», «Інтерактивність контенту», «Найкраще usability», «Найкраща подача навчального матеріалу», «Найкраще історичне наповнення».
- Студент 4 курсу, факультету комп'ютерних наук **САМОСТРОЛ Олександр** став бронзовим призером Чемпіонату Європи з кульової стрільби (березень 2017, Мерибор, Словенія). Зайняв 6 місце на Чемпіонаті світу в Баку, Азербайджан. Є Чемпіоном України.
- **Стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених** отримував доц. кафедри метеорології та кліматології Прокоф'єв О.М., а доц. кафедри вищої та прикладної математики Флорко Т.О. – **стипендію Верховної Ради України для найталановитіших молодих вчених**;
- У 2017 р. 4 студента університету отримували **стипендії Президента України**, 2 студента - **стипендії Верховної Ради України** та 1 студентка – **стипендію Одеського міського Голови**;
- На трьох міжнародних виставках ОДЕКУ було нагороджено Гран-прі «Лідер міжнародної діяльності», Золотою медаллю в номінації «Інновації в діяльності ВНЗ з інтернаціоналізації вищої освіти», Почесним званням «Лідер міжнародної діяльності», Сертифікатом якості наукових публікацій, дипломом «За активну участь у створенні сучасної якісної системи національної освіти» та Дипломом за активну інноваційну діяльність у підвищенні якості навчально-виховного процесу.
- Автори проекту «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін» здобули перемогу в регіональному конкурсі інноваційних проектів Одеської ОДА в номінації «*Кращий інноваційний проект у сфері широкого застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища*»;
- Автори проекту «Розробка автоматизованого приймального комплексу для поводження з відпрацьованими побутовими джерелами жив-

лення» посіли III місце у конкурсі «Кращий інноваційний проект» Департаменту економічного розвитку Одеської міської ради.

- ст. гр.МЕЕБ-61 **Михайленко В.І.** з проектом «ЕСОFUEL», в якому запропонував екологічне вирішення проблеми викидів забруднюючих речовин від маршрутних таксі, посів II місце у конкурсі інноваційних проектів студентів в сфері охорони навколишнього природного середовища м. Одеси «SPRINGUP ECOLOGY 2017»

Серед здобутків молодих вчених університету слід відзначити також 3 місце у III Всеукраїнському конкурсі студентів та молодих вчених «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні-2017», яке посіла **Тодорова О.І.**, та II місце у конкурсі «Кращий інноваційний проект» Одеської міської ради **Шуптар Н.Й.**

Університет в останні роки різко активізував міжнародне співробітництво як в науковій, так й в світній діяльності. Так,

- У 2017 році розпочато виконання міжнародного проекту за програмою ЄС HORIZON-2020 «Підготовча фаза для панєвропейської дослідницької інфраструктури DANUBIUS - RI «Міжнародний центр перспективних досліджень річка – дельта – море (DANUBIUS-PP)»;
- У 2017 році закінчився європейський освітній проект «Рамка кваліфікацій у сфері наук про навколишнє середовище в українських університетах (QANTUS)», здобутком якого стали значні методичні напрацювання, що лягли в основу стандартів вищої освіти за спеціальністю «Екологія»;
- З жовтня 2017 року в університеті розпочався новий європейський освітній проект «Інтегрована докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології (INTENSE)»
- У березні 2017 р., вперше в рамках реалізації проекту Шведського інституту в ОДЕКУ, проходив 2-тижневий навчальний семінар провідного шведського науковця Андерса Перссона з Університету Уппсали.
- Вперше 26 студентів стаціонару пройшли довгострокову практичну підготовку в Туреччині. На 2018 рік планується не тільки продовжити таку практику, але й розширити її межі.
- За представленням постійного представника України при ВМО М.І.Кульбіді та Українського метеорологічного та гідрологічного товариства подано заяву щодо створення на базі ОДЕКУ **Регіонального Центру з підготовки кадрів для ВМО.** В останніх документах ВМО вже є посилення на цю заяву, тобто справа вперше за багато років зрушила з місця!
- Загальна кількість іноземних громадян, які отримують освітньо-наукові послуги у 2017 році наблизилась до майже 400 осіб, що значно покращило фінансові показники 2017 року та надало місця роботи співробітникам університету.

В цьому році співробітники адміністративно-господарської частини університету виконали, на мій погляд, величезний обсяг робіт, в тому числі власними силами. Тому почну з того, що зроблено власними силами сантехніків, електриків та технічного персоналу університету:

- Замінено 238 метрів магістрального водогону у підвальному приміщенні НЛК №1 та 10 метрів водогону на вході до НЛК №2;
- Замінено систему каналізації під медичним пунктом (НЛК №1);
- Замінено 89 метрів теплотраси від газової котельні до гуртожитку №2;
- Замінено 112 метрів водогонів холодної та гарячої води від газової котельні до гуртожитку №2;
- Замінено 60 метрів магістрального водогону під будівлею студентської їдальні;
- Усунена масштабна течія по теплотрасі до гуртожитку №1 – знайдено та замінено 18 метрів теплотраси;
- Поновлена повітряна лінія освітлення території університету (60 метрів) та встановлені 2 світлодіодних прожектора на даху НЛК №1;
- Встановлено зовнішнє освітлення в річній гідроекологічній науково-навчальній лабораторії в с. Маяки;
- Частково поновлено освітлення у підвальному приміщенні під студентською їдальнею;
- Поновлений зовнішній вхід до університету;
- Відремонтований перехід між корпусами НЛК №1 (по стороні 219 та 220 ауд.) – біля 480 кв. м.;
- Відремонтована підлога лабораторії кафедри АСМОС (ауд. 126);
- Обладнане зробленими власними силами металевими стелажми приміщення для зберігання особових справ відділу кадрів.

І це тільки планові роботи, а ще й були аварійні невідкладні ситуації, які, нажаль, трапляються все частіше.

Слід окремо відмітити ремонтні роботи, які були виконані власними силами кафедр, за що їм велика подяка! Це кафедри інформаційних технологій, АСМОС, метеорології і кліматології, кафедри військової підготовки та гідрології суши, які власними силами відремонтували комп'ютерні класи, лабораторії, аудиторії.

Крім зазначених робіт, були виконаний поточний та капітальний ремонт сторонніми підрядними організаціями:

- Уперше за 30 років існування гуртожитку №2 був проведений капітальний ремонт душових приміщень (жіноча та чоловіча) з повною заміною всіх комунікацій;
- Уперше за 36 років існування гуртожитку № 1 був проведений капітальний ремонт системи підведення холодного та гарячого водопостачання та тепла;
- Капітально відремонтовано 2 житлових блока у студентських гуртожитках №1 та №2;

- Відремонтовано 2-х поверхову трансформаторну підстанцію;
- Поновлено металопластикову конструкцію входу до НЛК №1;
- Відремонтовано кровлю даху над аудиторіями 241 та 242 з поновленням зливної системи;
- Відремонтовано кровлю даху газової котельні та переходу між гуртожитками № 1 та № 2;
- Відремонтовано підвісну стелю коридору кафедри військової підготовки.

Також звертаю Вашу увагу на те, що працівниками господарської служби за рік зібрано 4705 кг макулатури та 1350 кг металобрухту.

Здобутки університету нехай й частково та опосередковано віддзеркалюються у рейтингах, за якими дуже ретельно слідкує Міністерство освіти і науки України. Таких рейтингів 3 – це «ТОП-200», який складається дослідницькою групою при КПІ за «звичними» показниками діяльності (див. рис. 1). За цим показником університет вже три роки стало входити у групу 100 кращих ЗВО України, піднявшись з 110 місця (2013р.) на 89 місце (2017р.).

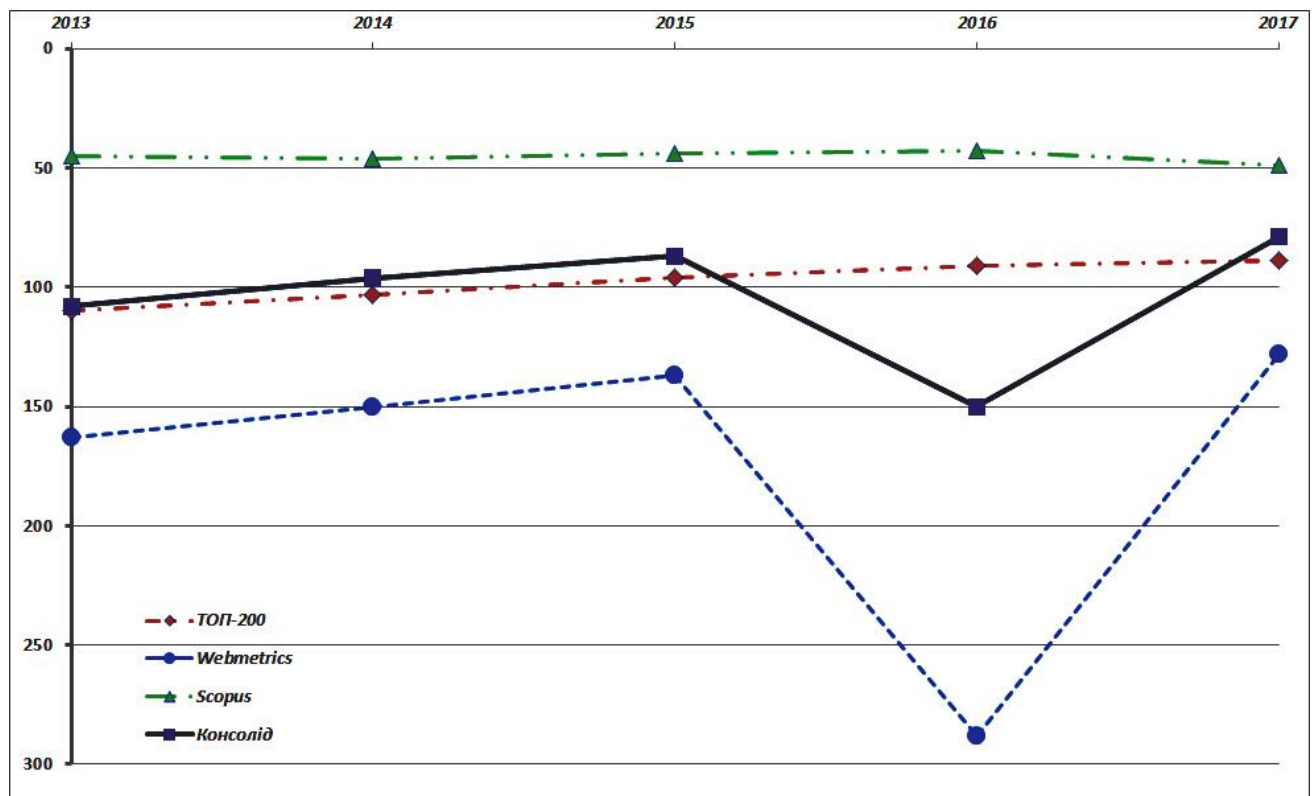

Рис. 1. Динаміка показників ОДЕКУ у рейтингах закладів вищої освіти (ЗВО) України

Це «Webmetrics», який складається за показниками присутності та активності ЗВО в Інтернеті, тут у нас найбільші скачки – а саме, провал 2016 року (288 місце!), пов'язаний з повною реконструкцією офіційного сайту університету та його відсутністю у мережі протягом тривалого часу. З дру-

гої половини 2016 року сайт повністю перебудований силами працівників університету (в першу чергу, кафедри інформаційних технологій та об'єднаного обчислювального центру), що у сукупності з роботою по забезпеченню присутності співробітників у Google Scholar забезпечило набагато кращі показники рейтингу Webometrics: січень 2017 року – 128 місце, липень 2017 року – 118 місце і січень 2018 року – вже 95 (!) місце серед всіх ЗВО України.

Третій рейтинг ЗВО – це рейтинг за наукометричними показниками наукової діяльності у системі «**Scopus**». За цим показником університет стало входити в групу 50 найкращих ЗВО України.

На основі цих 3-х показників складається також т.зв. «консолідований рейтинг ЗВО», за яким наш університет впевнено входити у 100 найкращих ЗВО України.

Щоб хтось не думав, що життя адміністрації університету таке собі «безхмарне» та вони не знають чим би ще зайнятися та зайняти співробітників університету, наведу перелік найбільш значних перевірок, через які університет пройшов у 2017 році:

- **Фінансово-господарська діяльність за 2,5 роки** – Південний офіс державної аудиторської служби України;
- **Стан організації техніки безпеки** – Головне управління Державної служби України з питань праці в Одеській області;
- **Стан організації вступної компанії та надання освітніх послуг іноземним громадянам** – Державна інспекція навчальних закладів України;
- **Фінансова діяльність за міжнародним науковим проектом** – румунська аудиторська фірма та Міністерство економіки Румунії;
- **Стан організації військового обліку** – Штаб оперативного командування «Південь»;
- **Стан провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею** – Управління Служби безпеки України в Одеській області;
- **Стан пожежної та техногенної безпеки** – Київський районний відділ Головного управління ДСНС України в Одеській області;
- **Робота бухгалтерії** – податкова, пенсійний фонд

Всі здобутки, про які я доповідав раніше, споганяються, як кажуть, *«однією ложкою дегтю»* - проблемою **дуже низьких показників прийому студентів в університет на програму «бакалавр».**

І першою причиною цього є дуже низькі показники конкурсного балу абітурієнтів, що поступають до нашого університету – за цим показником ми на останньому місці серед всіх ЗВО Одеської області (див. табл. 1) та на одному з останніх місць в Україні.

Проблеми університету у 2017 році

№	ЗВО	Бал ЗНО	Бал атест.	Середн.приор.
1	Одеський нац.медичний університет	164,0	9,8	4,55
2	Одеський нац.університет ім. Мечнікова	155,93	9,4	4,27
3	НУ «Одеська морська академія»	152,67	9,3	3,1
4	НУ «Одеська юридична академія»	152,66	9,4	4,42
5	Одеський нац. економічний університет	150,91	9,3	4,3
6	Одеський нац. політехнічний університет	150,11	9,1	4,3
7	Одеська держ. академія будівництва	145,32	8,9	3,19
8	Одеський нац. морський університет	143,24	8,9	3,58
9	Одеська нац. академія зв'язку ім. Попова	143,24	8,6	4,48
10	ПУ нац. педагогічний університет	141,22	8,7	3,75
11	Одеська нац. музична академія	140,94	8,7	1,17
12	Одеська нац. академія харчових технологій	140,35	8,7	4,05
13	Ізмаїльський держ. гуманітарний універ-т	138,83	8,7	3,48
14	Одеський держ. аграрний університет	137,42	8,4	4,1
15	Одеський держ. екологічний університет	135,33	8,3	4,54

Табл. 1. Місце ОДЕКУ за показниками середньовзвішаного конкурсного балу осіб, що вступили до ЗВО за бюджетом та контрактом (Бал ЗНО), середньовзвішаного балу атестатів цих осіб (Бал атест.) та середньовзвішаних пріоритетів, які були проставлені цими особами в заявах на вступ до конкретного ЗВО (Середн. пріор.)

В чому причина цієї ситуації – я все неодноразово підкреслював: ми не можемо, не вміємо залучити випускників шкіл міста Одеса до нашого університету. Традиційно ми орієнтувалися на сільську молодь з Одеської та інших областей. Але в умовах широкого конкурсу вони є неконкурентноздатними, і це обумовлює те, що ми маємо такі низькі обсяги прийому. В той же час звертаю Вашу увагу на такий показний як «середній пріоритет заяв вступників» - як Ви бачите він у нас найвищий, що свідчить низьку зацікавленість студентів до вступу саме в наш університет.

Тому, головною задачею колективу університету є гостра необхідність довести до абітурієнтів з міста Одеса, які мають високі конкурсні бали, **переваги навчання в ОДЕКУ**. Ці переваги мають бути показані на конкретних прикладах кар'єри випускників університету. Це може бути:

- можливості працевлаштування за кордоном;
- добра практична підготовка, яка дає можливості працевлаштування;
- переваги наукової кар'єри в університеті;
- можливості спортивного життя;
- цікаве студентське життя, участь у екологічних рухах тощо.

На наступному графіку (рис.2) ви можете побачити невеселу динаміку загальних обсягів прийому до університету (бакалаври за 4-х річними, 2-х та 3-х річними інтегрованими програмами, спеціалісти та магістри, все загалом на денну та заочну форму навчання, а також на місця держбюджету і за контрактом). За останні 5 років загальний обсяг прийому скоротився майже вдвічі, а обсяги прийому контрактних студентів скоротилися більше ніж у 2 рази.

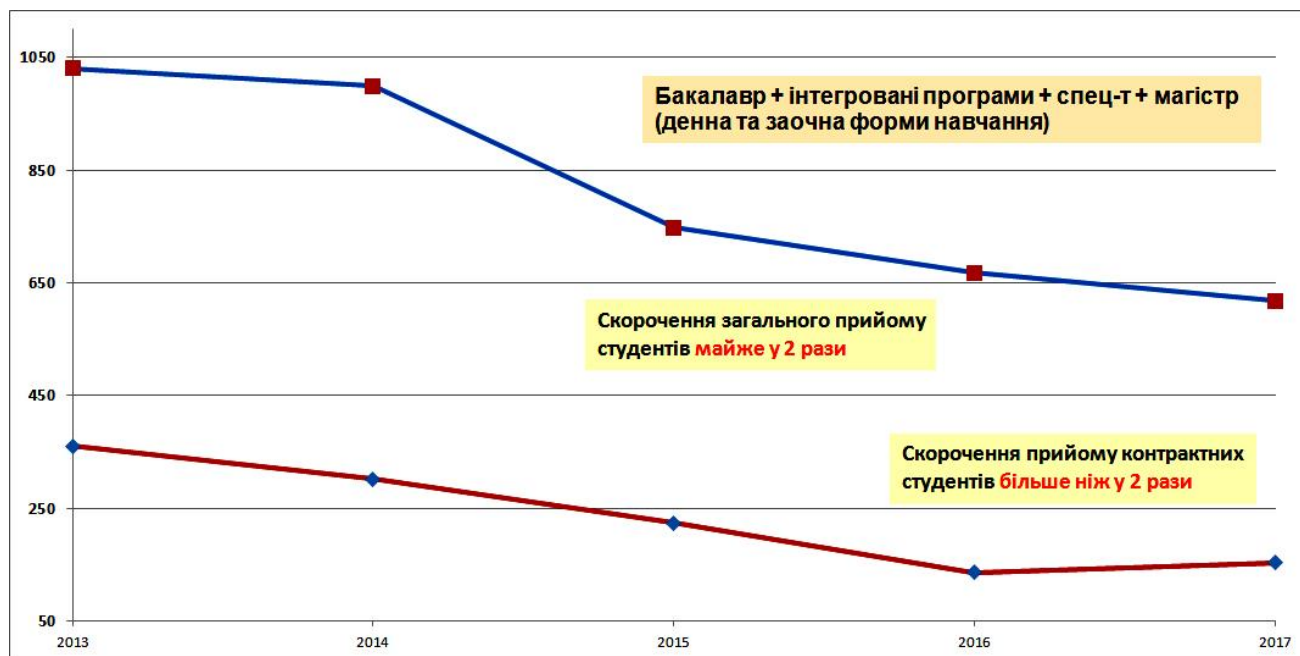

Рис. 2. Динаміка загальної кількості студентів, прийнятих в університет за всіма освітніми програмами та рівнями вищої освіти за денною та заочною формами навчання (бюджет+контракт) – синя лінія; та окремо – за контрактом (червона лінія)

Такі результати прийому тягнуть за собою суттєве зменшення контингенту студентів, який за ці 5 років також скоротився майже у 2 рази (див. рис.3). А обсяги цього контингенту є відправною точкою для всіх фінансових розрахунків, починаючи з штатів університету.

Тому, зазначена проблема скорочення прийому та загального контингенту студентів тягне за собою інші важливі проблеми, над якими вимушена працювати адміністрація університету:

- вимушене скорочення штатів працівників університету в умовах розширення кількості освітніх програм;
- забезпечення фінансової стабільності університету в умовах скорочення контингенту контрактних студентів і одночасного значного зростання зарплати працівників та різкого подорожчання вартості послуг по утриманню (комунальних послуг, в першу чергу);

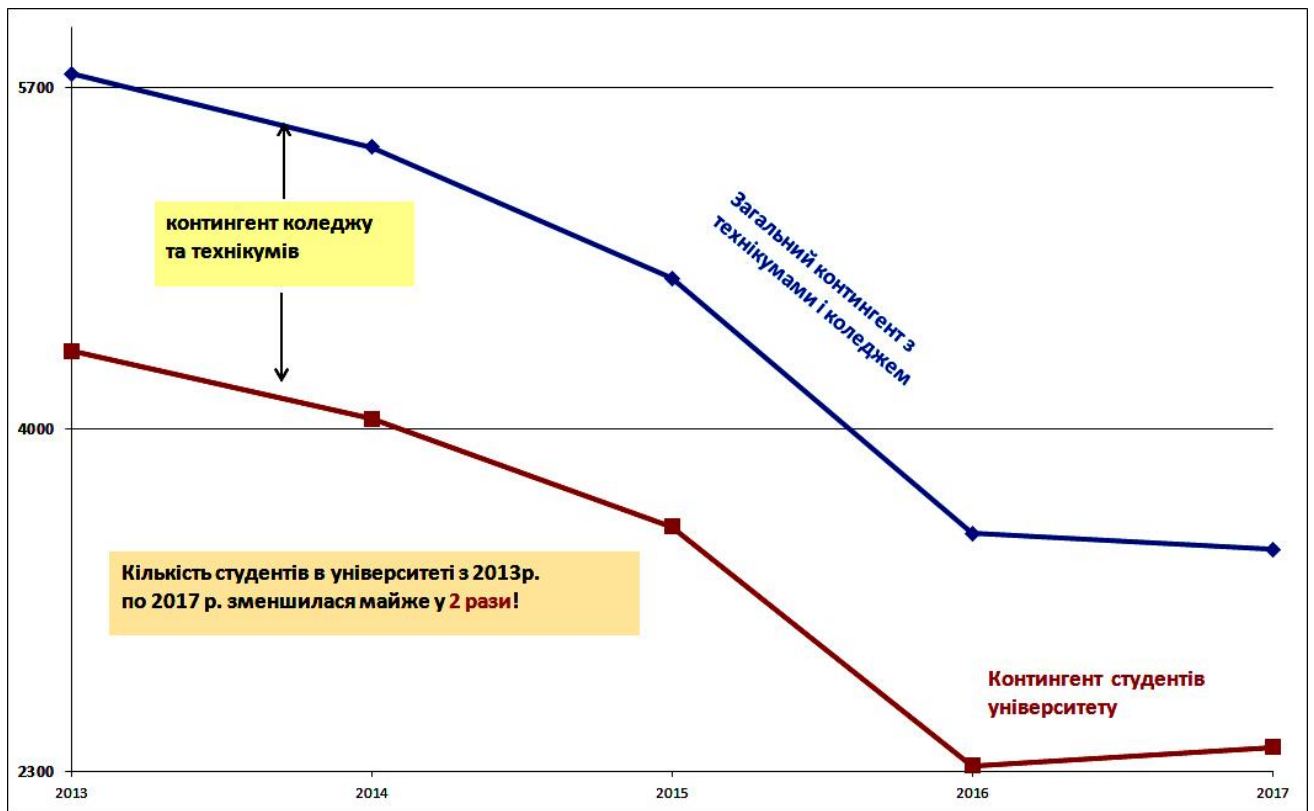

Рис. 3. Динаміка загальної кількості студентів ОДЕКУ за всіма освітніми програмами та рівнями вищої освіти (університет+відокремлені підрозділи) за денною та заочною формами навчання (бюджет+контракт) – синя лінія; та окремо – тільки в університеті (червона лінія)

Як конкретно вирішувалися ці проблеми я доповім Вам далі, а зараз хочу привернути увагу на завдання, яке з кожним роком стає все більш актуальним, це:

- Впровадження розширення переліку послуг, що надає університет, та впровадження нових форм організації навчального процесу.

Цю тезу я повторюю щороку саме тому, що це вкрай важливо для забезпечення фінансової стабільності діяльності університету, яка визначається в першу чергу доходною частиною бюджету - як із загального фонду, що фінансується МОН України, так й спеціального фонду, який формується саме за рахунок надання платних послуг. За минулі 5 років доходи ОДЕКУ (див. рис. 4) із загального фонду зросли на 52,2%, а доходи спецфонду вирости тільки на 33,1%. Причому, слід відмітити, що за 2017 рік доходи спецфонду зросли на 9,9%.

На наступному графіку (рис. 5) представлена структура доходів спеціального фонду у 2017 році – як Ви бачите, у нас три головних джерела доходів – це освітні послуги, які в 2017 році складають 60% від всіх доходів, оплата за проживання у гуртожитках – 30% та в останні роки ми знайшли ще одне досить значне (9% від всього обсягу доходів) джерело поповнення казни університету – це **надходження від розміщення тимчасово вільних коштів спецфонду на банківських рахунках.**

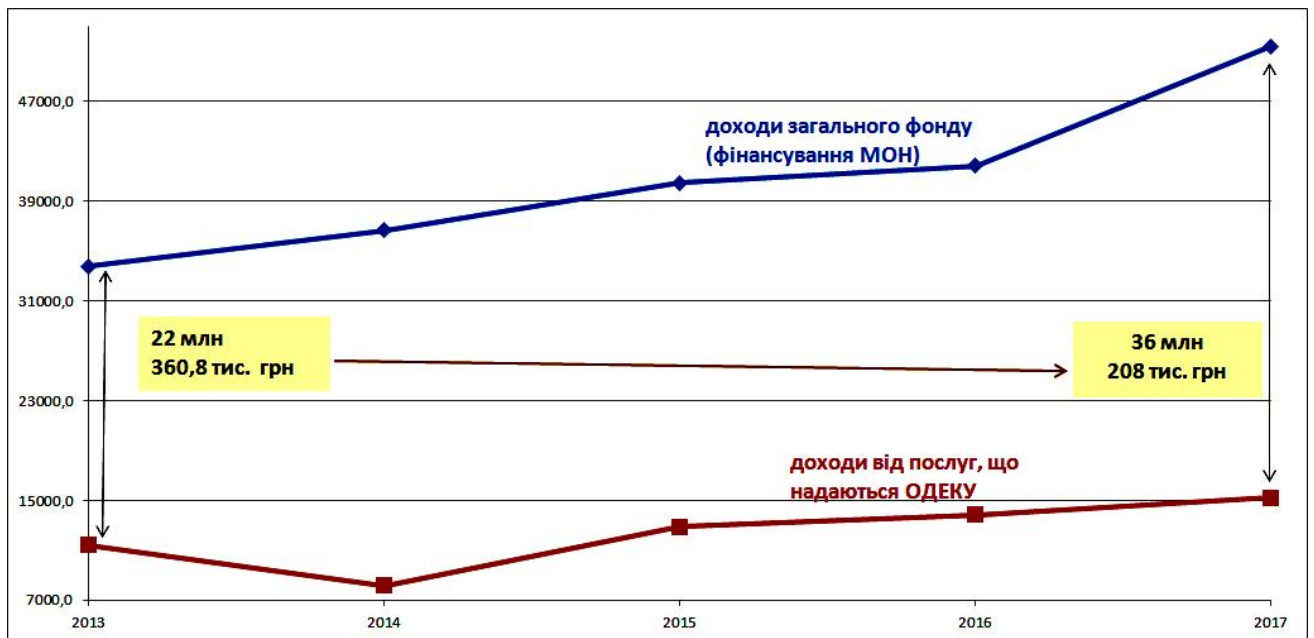

Рис. 4. Динаміка доходів загального та спеціального фондів кошторису університету

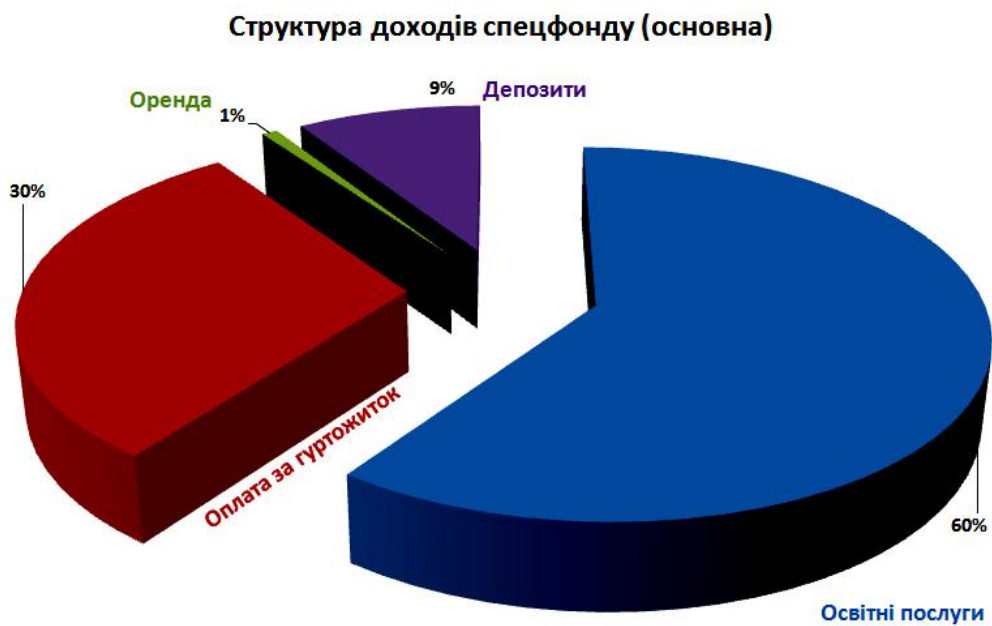

Рис. 5. Структура доходів спеціального фонду університету у 2017 році

Але головні зусилля адміністрації університету були спрямовані на збільшенні доходів від надання освітніх послуг, як основного джерела надходжень, а також найбільш природнього для університету виду послуг. Протягом останніх 5 років є суперечлива динаміка обсягів надходжень (див. рис. 6), що природно пов'язано зі скороченням контингенту студентів контрактної форми навчання, але за рахунок збільшення контингенту іноземних учнів, розширення переліку послуг (я вже наводив приклад кафедри українознавства) та введення механізмів індексації цих послуг нам вдалося у 2017 році збільшити обсяг надходжень на 17,4% та збільшити частину цієї діяльності з 56% у 2016 році до 60% у 2017р.

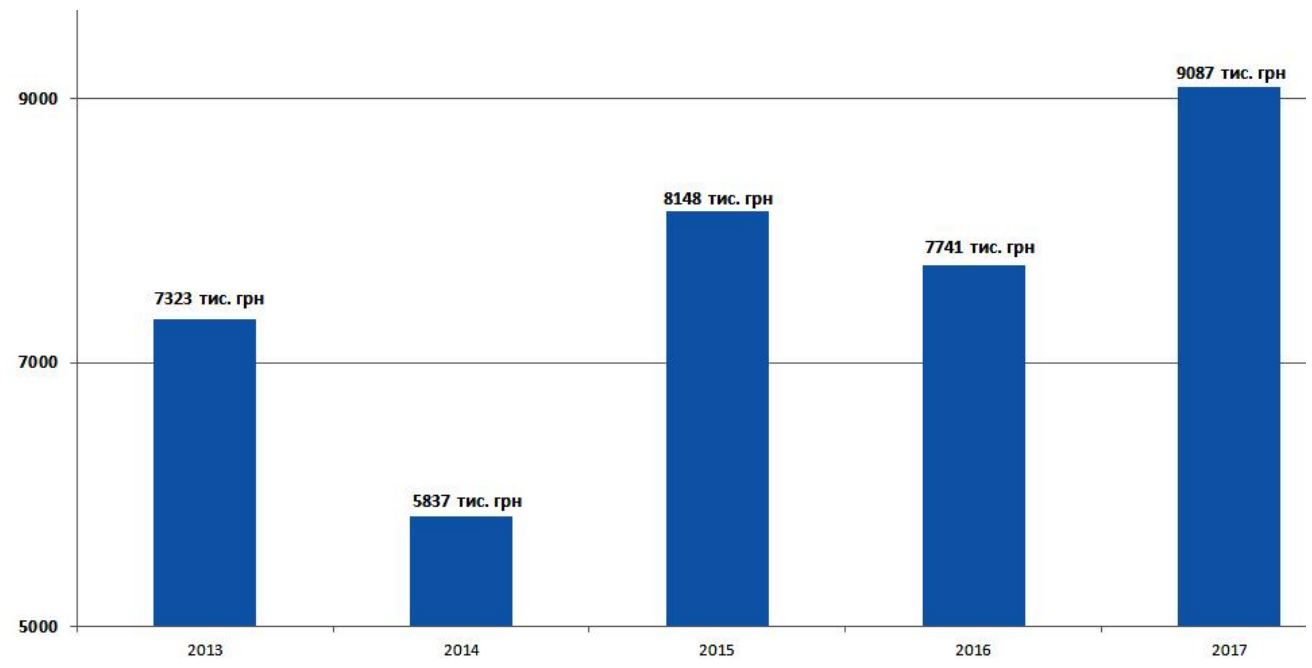

Рис. 6. Динаміка доходів спеціального фонду університету від надання освітніх послуг

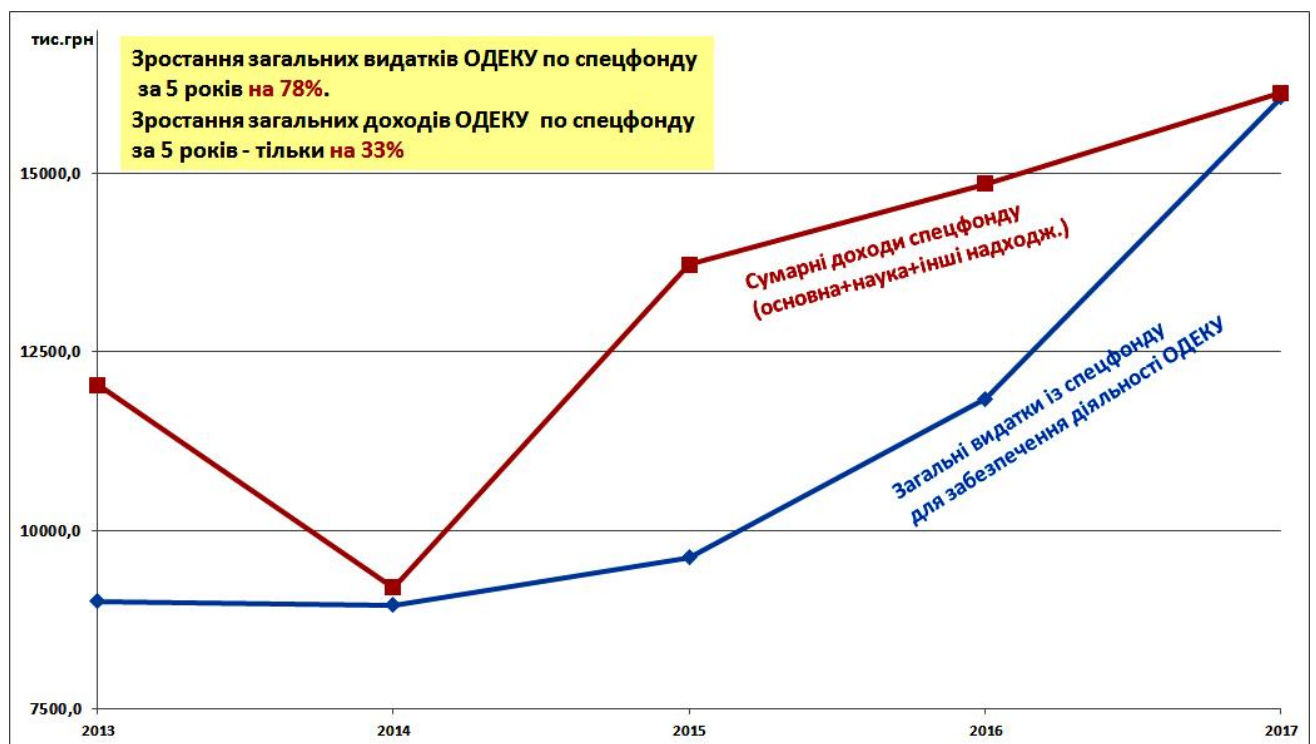

Рис. 7. Порівняльна динаміка доходів та видатків зі спеціального фонду університету за останні 5 років

Додаткове джерело доходів у вигляді надходжень від розміщення тимчасово вільних коштів спецфонду на банківських рахунках надало можливість зробити запаси у «тучні» два роки (див. рис. 7), які допомогли нам витримати виклики 2017 року у вигляді збільшення зарплат та вартості комунальних послуг – ми звели баланс 2017 року на нуль, і в той же час ро-

зпочавши потихеньку і оновлення обладнання, і проведення вкрай необхідних ремонтних робіт, про які я доповідав раніше (див. стор. 6-7).

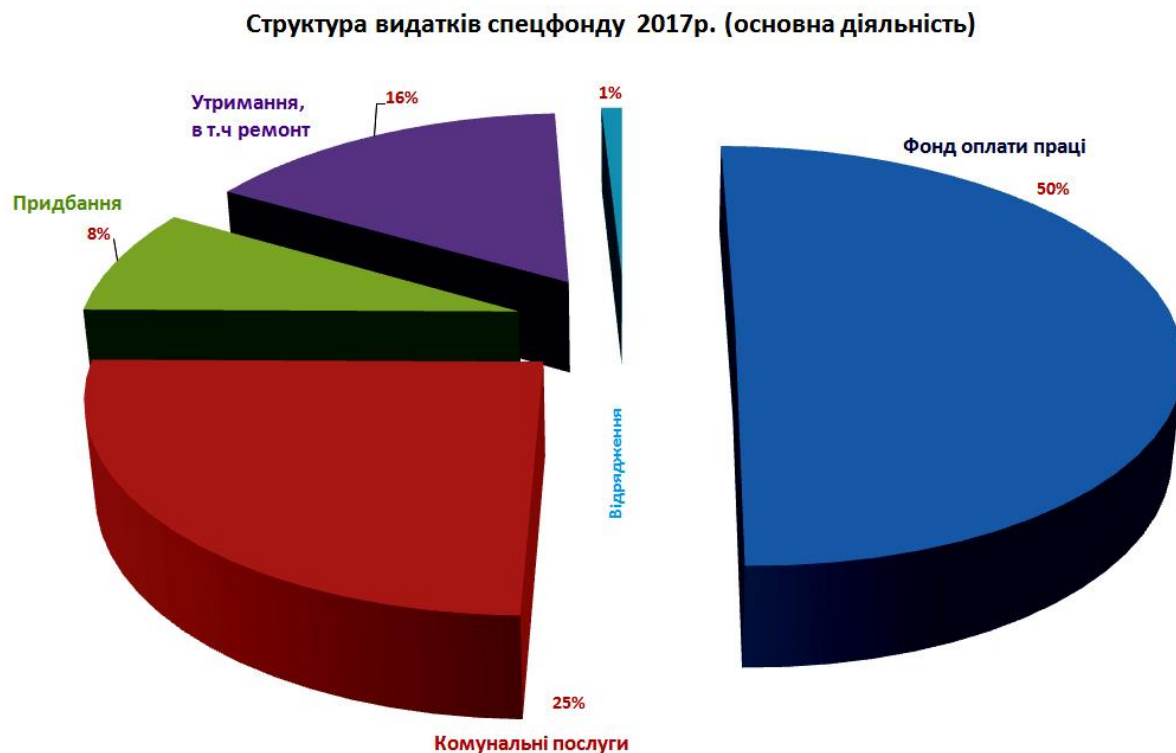

Рис. 8. Структура видатків зі спеціального фонду університету у 2017 році

Структура видатків по спеціальному фонду у 2017 році представлена на рис.8. Головні статті видатків університету, це:

- **оплата праці співробітників**, що складає 50% від всіх видатків. Цей показник свідчить про фінансове здоров'я, не зважаючи на цілком зрозуміле бажання всіх всі зароблені кошти витратити на такі маленькі зарплати;
- другим великим джерелом видатків є **комунальні послуги**, які складають 25% від всіх видатків.

В сумі вони складають 75% всіх витрат по спеціальному фонду – це також хороший фінансовий показник, до якого ми поступово йшли всі п'ять років (див. рис. 9).

- від майже всіх видатків спеціального фонду (94,1% у 2013 році) до дуже пристойних 75% .

Це надало можливості (див. рис. 8) здійснювати у 2017 році придбання – 16% від всіх витрат по спецфонду, забезпечувати нормальну життєдіяльність університету та здійснювати ремонтні роботи – 16% .

За рахунок яких дій адміністрації вдалося досягти такого повороту у житті університету?

По-перше, це заходи по **стримуванню росту видатків на заробітну плату** – за 5 років видатки на зарплату із загального фонду зросли на 73%, в тому числі у 2017 році – на 42,4% (див. рис.10). В той же час, видатки зі

спеціального фонду зросли за 5 років лише на 24%. Хочу наголосити, що це втримання росту є цілком вимушеним і пов'язаним зі стрімким зменшенням контингенту студентів.

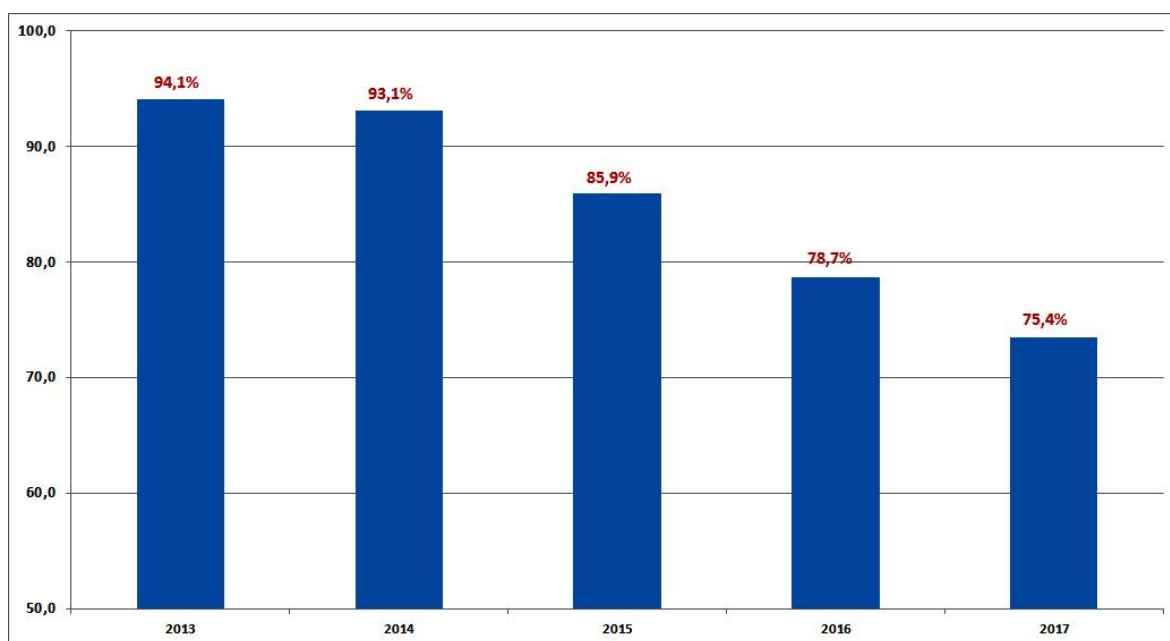

Рис. 9. *Питома вага витрат зі спецфонду університету на заробітну плату співробітників та оплату комунальних послуг по рокам*

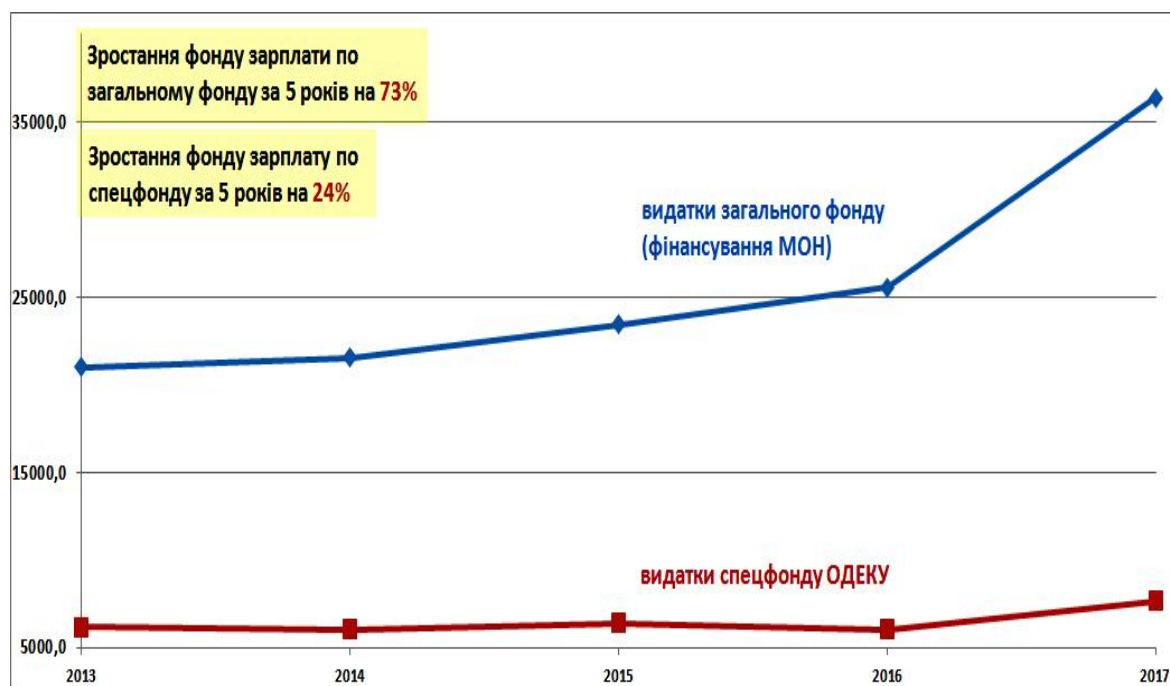

Рис. 10. *Динаміка витрат університету на заробітну плату співробітників із загального фонду (синя лінія) та зі спецфонду (червона лінія)*

Звичайно, що це скорочення відбилося не лише на зменшенні кількості науково-педагогічних працівників, але скорочення у 2017 році торкнулося й інших категорій працівників – як персоналу гуртожитків (скорочення

на 23,8%), так й персоналу навчально-лабораторних корпусів (майже 21% посад) і адміністративних підрозділів.

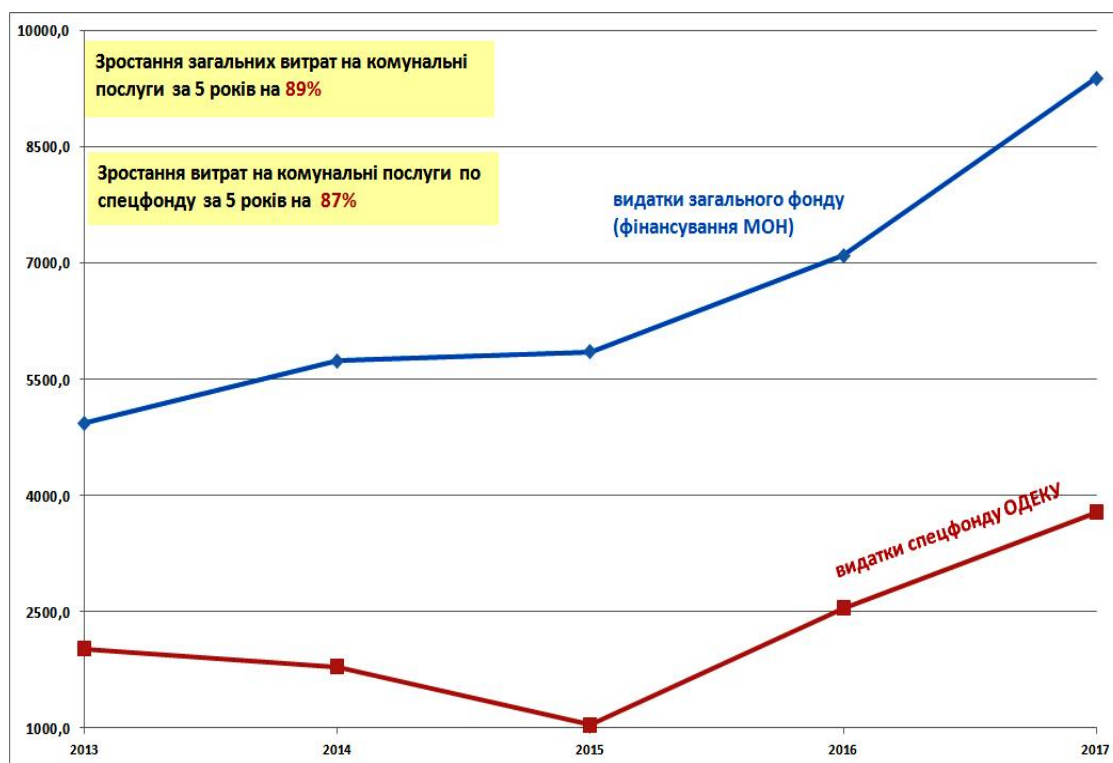

Рис. 11. Динаміка витрат університету на оплату комунальних послуг із загального фонду (синя лінія) та зі спецфонду (червона лінія)

Дуже важким тягарем для університету є видатки на комунальні послуги. Адміністрацією університету вживаються всі можливі заходи щодо економії – і це дає свої плоди. При загальному збільшенні цін на комунальні послуги 5-7 і більше разів за останні 5 років і збільшенні фінансування з боку держави на ці послуги менше ніж у два рази (на 89%), зі спеціального фонду витрати на комунальні послуги вдалося втримати в цьому ж діапазоні (87%) – див. рис. 11.

Суттєвим компенсатором впливу скорочень ставок НПП, навчально-допоміжного персоналу, які відбуваються внаслідок зменшення контингенту студентів, є наукові гранти, майже всі кошти яких спрямовуються на заробітну плату (див. рис. 12). На цей важливий фактор збереження наукових шкіл, кафедр я постійно звертаю увагу завідувачів, в першу чергу спеціальних кафедр, але реаліями є те, що зростання обсягів таких грантів за 5 років більше ніж у 2,5 рази (рис. 12) – заслуга лише деяких кафедр та науковців університету.

Тому ще раз звертаю увагу всіх викладачів, науковців на той факт, що ефективна наукова робота, що підкріплена науковими грантами, є одним з тих механізмів, що або дозволить виживати кафедрам у найближчому майбутньому або вони розчиняться та перестануть існувати. І пенять тут потрібно не на долю, а на власну інертність або небажання.

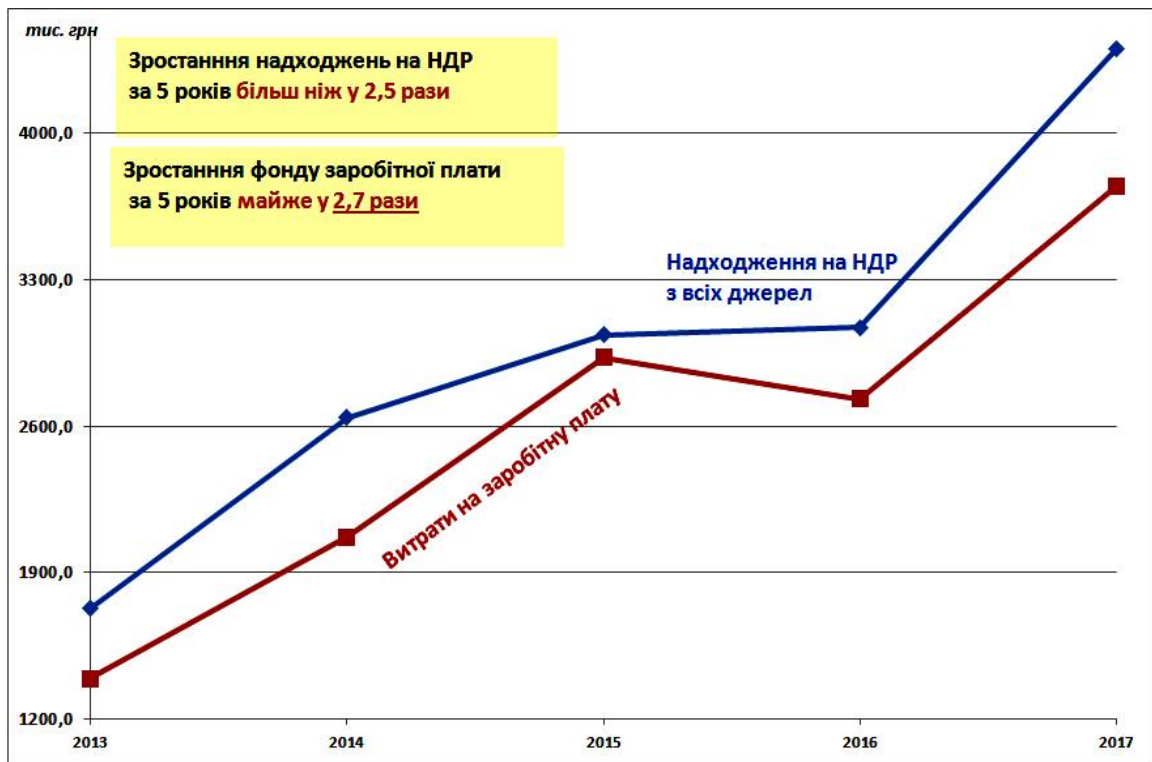

Рис. 12. Динаміка надходжень на наукові дослідження в університеті (синя лінія) та витрат на заробітну плату на виконання цих досліджень (червона лінія)

Наприкінці коротко зупинюся на головних завданнях, які ставить перед собою адміністрація університету на найближче майбутнє:

1. **зосередити всі можливі зусилля на профорієнтаційній роботі** для збільшення контингенту студентів, в тому числі включення нових форм роботи - зимові школи, проведення олімпіад, відкриття силами магістрів та аспірантів наукових кружків в школах, мала академія наук тощо.
2. **Зосередити зусилля на розвитку нових освітніх програм:**
 - магістерської підготовки, в т.ч. з подвійними дипломами. В першу чергу – англійською мовою та із застосуванням дистанційного навчання;
 - другої вищої освіти та на програми підвищення кваліфікації та другої вищої освіти із застосуванням дистанційних методів навчання
3. **Розширити підготовку іноземних громадян на всім РОВ.** Першочергове завдання – **регіональний центр ВМО** по підготовці фахівців
4. **Знаходити нові джерела доходів:**
 - наукові гранти, які дозволяють збільшити зарплати викладачів та працівників;
 - нові форми освітніх та інших послуг

5. Максимально заощаджувати видатки на утримання університету:

- заощадження витрат на комунальні послуги – в умовах різкого подорожчання цих послуг немає іншого виходу ніж зупиняти роботу у січні + реалізація програми енергозбереження;
- оптимізація організаційної структури університету та складу його підрозділів, в т.ч. навчальних, з урахуванням зменшення контингенту студентів, вимог МОН України щодо співвідношення між НПП та іншим персоналом університету та впровадження нових технологій навчання;
- регулювання змін фонду оплати праці по спецфонду в залежності від доходів, в першу чергу від освітніх послуг

Підводячи підсумки свого звіту, вважаю за необхідне відмітити, що за 2017 рік вдалося багато зробити завдяки наполегливій роботі абсолютної більшості співробітників університету, які вболівають за долю університету, бажають щоб він став краще. Саме їх робота є найважливішим вкладом у підтримання та покращення (маю надію) самого головного, що у нас є – це **репутація університету**, яка напрацьовується десятиріччями, але яку можна втратити завдяки діям майже одного викладача або співробітника університету. Будемо берегти її та примножувати для наших нащадків!

Дякую за увагу та поздоровляю всім з початком весняного семестру! Здоров'я та благополуччя Вам і вашим родинам!

08.02.2018р.